

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 8 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

JOSEPH MASRIERA.

„Un paysatge fresch, brillant,
plé d' una llum verdadera
y un' aygua que fa soroll?...
Ha de ser de 'n Masriera.

REVISTA MUNICIPAL.

Y no de municipals.
Cuidado á confondre las especies, que no sent

jo comandant, ni sarchento, ni siquiera cabo, no tinch cap dret á passar revista *al cuerpo*.

Titulo *Revista municipal* al present traballet, perque de cosas de Barcelona precisament ha de tractarse, que prou tela tallada tením, desde que D. Francisco empunya 'l metro, (y no dich la vara, perque jo 'm sujeto rigurosament á las disposiciones emanadas de la superioritat, y avuy está vigent per tot Espanya 'l sistema métrich decimal).

Pero ja que hi colocat un secciò de municipals al frente del present article, comensém per consignar un fet extraordinari.

Ja no serán 100 los números que apendrán francés. Ara 's tracta de que l' aprenguin 450. Hi ha una pila de fusionistas que s' han ofert á ensenyar la llengua per dotze duros al mes, y nó es del cas que haventhi aquest floret de professors, se quedin municipals sense instruhir.

Ala, ala, já estudi tothom!
Y després que si 'l número de municipals estudiants se reduhís á 100, podría molt ben succehir una cosa. Tal vegada entre 'ls que quedessen postergats hi hauria algun talent inmens, inconmensurable, desconegut, capás de fer progressar un idioma, y sería una verdadera llástima, que un Quimenas, un Xanxas ó un Gutierras, perdés lo lloch elevat que la ensenyansa del francés li reserva tal volta al costat dels Bossuets, Moliéres, Rabelais, y Victors Hugos y altres eminencias, pares ó padrins de aquell important idioma.

Una frasse:

Una criada de servey al municipal de punt:

—Qué diu Quiñones, que ara 'us ensenyarán la llengua?

En Quiñones, mitj empipat:

—Jo no sé si nos la enseñarán, ú nos las harán treure.

S'ha donat una nova solució al assumpte dels entarugats.

La sessió del dijous de la setmana passada serà memorable entre totes les que s'han celebrat en lo famós saló de-cent (?), pel brillo y 'l desembrás ab que molts dels regidors van revotarse.

Alguns dels més entusiastes dels tarugos van presentar una proposició acordant que durant 25 dies s'admetin proposicions de pavimentat de fusta ó pedra y sa conservació per espai de una vintena de anys. Després l'Ajuntament resoldrà lo que consideri més convenient als interessos de la ciutat, *sostenint*, revocant ó modificant l'acort de 31 de mars, causa de tantas discussions y de tanta saragata.

Jo 'm creya que 'ls regidors que ab aixó dels tarugos s'han equivocat de mitj á mitj, presentarien la dimissió del seu carrech; ¡pero ca! com deya en Cánovas. Embolica que fa fort.

Avuy se pregunta tothom si aixó de la proposició porta qua.

Y la veritat, tot fa creure que sí.

Perque la proposició va ser presentada de resquitllentas, quan *El Barcelonés*, orga (estil *Renaixensa*) de l'arcaldia, defensava ab més calor los entarugats, y al aprobarse, ningú va apoyarla, ningú, ni 'l Sr. Cabot que pronunciá mitja dotzena de paraulas per fer veure qu'encare t' llengua, ningú absolutament va pendres lo que la pena d'explicar lo que no 's veu á simple vista.

Estarém alerta, y ja ho anirém veient.

Pero, escoltin, y 'l Sr. Masvidal ¿cóm es que no ha firmat la proposició?

Un de la casa contestava aquesta pregunta dihent.

—No faltava més. Lo Sr. Masvidal t' set mil rasons per mantenirse quiet.

S'havía dit aquests dies que D. Práxedes estava resolt á sostenir al Ciutadá benemérit contra tots y á pesar de tot.

La *Vanguardia*, orga sagastina, ha tocat ab aquest motiu una sonata deliciosa.

Qu' en Sagasta no ha estat may á Barcelona, que no coneix las circunstancias de la nostra ciutat y que s'ha assessorat sempre del mateix arcaldia «qu' en punt á manejar l' encens, y á utilisar la adulació y á doblegar l' espinada y á recorre als efectes de similor» no n' hi ha un altre.

Tením donchs, que á D. Práxedes se 'l guanya donantli sabó. ¡Bona idea t' formada *La Vanguardia* del seu quefe.

Aixó sí, no 'ns desesperém.

Un dia, afegeix la *Vanguardia*, en Sagasta veurá que 'l ciutadá benemérit ha caygut sobre nosaltres com una maledicció: que ha destrossat lo partit constitucional; que ha destrossat l'administració pública: que ha fet del erari *mangas y capirotos* y que 'ns está conduhint al major descrédit y á la més horrible bancarrota...

Bueno ¿y llavors qué farà 'l Sr. Sagasta? ¿Fussellará al ciutadá benemérit? ¿Li farà rapar quan menos las patillas, en senyal de degradació?

No, cá: li retirará 'l seu afecte.

¡Jesús! ¡Quin càstich més tremendo!

¡Y quin consol per la ciutat de Barcelona!

L'Exposició universal marxa vent en popa.

Vull dir que ja hi ha nombrats un gran número d'empleats tots ells retribuïts ab més ó menos prodigalitat.

Es una delicia... pèls que cobran.

Deyan que las plantacions del Parque serían

exclusivament de recreo, y lo qu' es per ara, aquells arbres y aquellas plantas donan per ells fruyt abundant.

En lo sol ram d'arquitectos tením lo següent floret de personal:

	Pessetas.
Un arquitecto director, ab un sou mensual de.	2,500
16 arquitectos primers, ab 500 pessetas mensuals per barba.	8,000
16 arquitectos segons, ab 300 pessetas cada mes (segons diuhen).	4,800
Total de la nómina mensual.	15,300

¿Veritat que no es car?

Perque aquests 33 facultatius no fan més que dibuixar y projectar. Palacio de aquí, pabelló de allá, arch de triunfo á la dreta, monument á la esquerra; aquí un pont, allá un kiosko, en aquell recó un orinador... y D. Francisco no s'entén de feyna, mirant, examinant, alabant, aplaudint y fent lo que dintre de poch dirán los municipals més adelantats de la classe de francés: «*chateaux en Espagne.*»

Los antichs magnats per entretenirse 's rodejavan de bufons.

Los arcaldes moderns se rodejan d'arquitectos.

Sobre tot aquells arcaldes com lo nostre ciutadá benemérit que ja ells mateixos, personalmente, son lo que 'ls projectes dibuixats: fatxadas sense edifici.

Pero no s'espantin, que tot, tot enterament ho pagarà Barcelona.

¡Com que ara es una ciutat que casi no paga res!...

¿Volen saber lo que ha d'esquitxar anualment cada barceloní?

Un periódich local ha tret lo compte.

Segons los presupostos generals del Estat, á cada espanyol li correspón contribuir als gastos que corren á compte de l'administració central ab la suma de pessetas 51'48.

Los barcelonins ademés tením un' altra ganga. Los ingressos municipals, segons l'últim presupost, ascendeixen á 16.433,236 pessetas 06 cèntims que repartidas entre 300,000 habitants tocan per barba 54'77 pessetas.

Aixís donchs li toca pagar á cada habitant de Barcelona:

Com espanyols.	51'48
Com barcelonins.	54'77
Total.	106'25

Y componentse cada familia per terme mitj de 5 personas, tením que cada casa paga 531 pessetas 25 cèntims.

Tot perque 'l govern firmi forsa tractats de comers y l'ajuntament ompli ls carrers de tarugos.

Una anécdota esencialment barcelonina y rigorosamente històrica:

Tractavan un dia 'ls diputats provincials de completar l'ornamentació del Saló de sessions del Palacio de la Plassa de Sant Jaume.

—Será molt difícil, deya un Adornant una de las parets lo famós quadro de Fortuny *La batalla de Tetuán* ¿qué hi posém á l'altre pany de paret?

—Es veritat, assentia un altre: avuy per avuy no hi ha cap pintor, que puga arrostrar la comparació.

—Senyors, digué un tercer: hi trobat una idea.
—Una idea? vinga.
—Davant per davant de *La batalla de Tetuán*, col·locarhi un mirall. Aixís ab un sol quadro semblará que 'n tinguém dos.

P. DEL O.

LA BALLENA.

Tots los vehins se 'n havían adonat, y hasta alguns s' havían permés la llibertat de tirarli algun barret vell; pero l' Albert, enamorat de debò, y per lo tant tussut fins al heroisme, s' ho prenia tot ab la major calma, y á las nou del dematí ja era al seu puesto, ab lo clavellet al trau, lo barret al clatell y 'l bastó de cirerer á la má dreta.

Las donas de las botigas se 'l miravan ab certa mescla d' impertinencia y compassió, al veurel tan embobad amunt y avall de l' acera, ab la vista fixa en los balcones del segon pis del número 15.

Hem dit que l' Albert estava enamorat, y ja se suposa que no n' estaria pas dels balcones, que eran poch més ó menos com los demés, ab las sevas persianas verdas y una clavellina á cada costat.

L' objecte del seu amor era la senyoreta de la casa, l' Anita; una nena de disset anys, moreneta, fresca com un ensiam fresch—perque també hi ha ensiams que no 'n son—y viva com un corracamas.

L' Albert podria tenir tants defectes com vulguin; pero lo qu' es á puntual ningu 'l guanyava.

Ja podia fer fret, ja podia fer calor, ja podia ploure: á las nou del dematí l' haurían vist tots los dias al seu puesto, esperant que l' Anita sortís al balcó ó baixés al carrè.

—Vaja, ja 'l tenim aquí—deya la l'aunera traient lo cap y guaytant á la botiga del betas y fils.
—¿Qué no me 'l veu, senyora Lluçia?

—Sí, dona, sí; ara mateix ho deya á n' aquesta, —y signava á la seva noya;—Deu nos en quart que may cap home arribés á fer per ella 'ls paperots qu' está fent aquest tarambana per la d' aquí dalt: prou me sembla que á bofetadas me 'l treuria de la vora, sense deixarli ganas de tornar á transitar may més per aquest carrè.

—Ja te rahò, ja, senyora Lluçia; porque miri que aixó es un fástich. ¿Qui sab lo temps que dura aquesta funció!

—¿Qué diu! Més de cinch mesos. Y lo que á mi 'm sembla mentida es que la mare de l' Anita no se 'n haja adonat d' aquestos signos y telégrafos.

—¿Cá! Si hi ha mares que no veuen ni un bou á tres passos de distancia...

—Repari... ja hi som: ara ella ha sortit al balcó.

—¿Jesús! ¿Y quin modo de fer muecas ell! No 's brinca poch ni gayre... Per mí aquest jove es un d' aquells que fan las forsas... Miri, miri quinas posturas!

—Jo no sè de qué pot viure aquest home: hi ha dias que no 's mou d' aquí fins á las nou...

—¿Fins á las nou? Puji, puji: l' altre vespre á dos quarts d' onze, quan varem tancar la botiga, encara hi era: jo 'm pensava qu' era 'l vigilant y hasta li vareig donar la bona nit.

—Deu ser un gran capitalista.

—O un gran mort de gana.

—Casi bé que vosté tindrà rahò: está molt magret...

—Potser li fa tornar la mateixa afició...

—Potser sí... Vaja, estigui boneta...

—Passiho bè...—

Aquestas simpáticas vehinas, ab las sevas indiscrecions, nos han estalviat lo treball d' haver d' explicar una pila de cosas que al lector li convenia sapiguer pera seguir lo fil de la historia.

Ab lleugeras variants, las conversacions del veynat eran cada dia las mateixas y la feyna del Albert la mateixa també cada dia.

Una tarde, quan més atrafegat estava 'l jove mirant si 's veyá algun cap darrera las persianas del segon pis, surt l' Anita ab la criada, fa una senya al Albert y tira carrè avall.

Al arribar á la primera cantonada, 'l jove ja era al seu costat més content que unas Pasquas.

—¿Anita!

—¿Albert!

—Sembla qu' estás agitada... ¿Qué hi ha alguna cosa de nou.

—Sí; y molt agradable. Demá comensém á pendre banys.

—¿De debò? ¿quina alegría! ¿Y ab qui hi anirás? ¿Ab la ballena?

—Vaja, no diguis aixó: es la mèva mamá y...

—¿Que té que veure? ¿quina culpa hi tens si sembla una ballena feta y pastada?

—Bueno; pero ja t' hi dit una pila de vegadas que no vull que l' anomenis aixís.

—¿Qu' ets tonta! Encara soch massa indulgent ab ella... ¿Una dona que t' es mare, que diu que t' estima... y tracta de sacrificar-te, obligante á ser la esposa d' aquest don Ramon, que ni may que torni de París! ¿Ballena, més que ballena!

—Bè, d' aixó no 'n parlém: don Ramon no será 'l mèu marit, porque jo no 'l vull. Torném á lo que deyam. ¿Ahont eram?

—Als banys.

—¿Ah, sí! ¿Que no hi vindrás tú?

—Ja ho crech. ¿A quin establiment penséu anar?

—Als *Banyos romans*.

—¿A quina hora?

—A las cinch de la tarde.

—Pues ja 'ns veurém dintre del aygua. ¿No dius que sabs de nadar tú?

—Com un peix...

—Naturalment: sent filla de... ¿comprens?...

—¿Ja tornas ab la ballena?

—No; segueixo ab lo que deyam. Jo aniré á la barraca del costat: nadaré ben endins, tú hi nedas també, y fora de las miradas del públich, podrém veurens, y parlarnos y...

—¿Y qué?

—Y res més.

—Bueno; pero aquí hi ha un inconvenient: la mamá neda tan bè com jo.

—Ja se suposa: las ballenas...

—¿Albert! ¿Ja hi torném?

—Digas, digas: ¿que té que veure qu' ella sapiga de nadar?

—Es facil que 'm segueixi y veji qu' ns trobém; y si 'm atrapava conversant á l' aygua ab un desconegut....

—No 't dongui cap cuydado aixó. Procura enredarte entre las demés banyistas, y aviat no sabrá per hont t' has ficat.

—¿Ah! Esc. Ila ¿y cóm me coneixerás tú dintre del aygua? Perque aixó es més difícil de lo que sembla, y suposo que no deus volguer pas anar nadant de l' una banda al altra cridantme pel mèu nom...

—Tens molta rahò... ¿Sabs que podém fer?

— Digas.

— Pòsat un senyal á la gorra que se 't veji bé; verbi gracia un fioch de cintas de colors: aixís sabré qu' ets tú.

— Perfectament: estém entesos. Ara me 'n torno á casa desseguida: hi fet veure á la mamá que anava á casa d' una amiga perquè m' ensenyés una mostra d' un brodat... Demá demati ja 't diré de quins colors son las cintas.

— Adèu, pues, Anita...

— Adiós, Albert; hasta demá. —

Som als *Banys romans*.

A dos quarts de sis del dia següent, l' Anita y la seva mamá acabavan de col·locarse 'l seu respectiu traje de bany. La nena estava deliciosa: la mamá semblava lo que deya l' Albert: una ballena.

De repent la mamá llenza una exclamació.

— ¿Que té?—pregunta l' Anita sobressaltada.

— M' hi deixat la mèva gorra de bany á casa.

— Fiquis al bany sense.

— ¡Cá! Dèu me 'n quart. ¿Sabs que pots fer? Deixam la tèva. Tú ets jova y 'l mullarte 'l cap no 't farà res.—

Calculin l' espant y la resistencia de la noya.

— Nò, mamá, nò: la gorra m' es indispensable.

— ¿Y 'ls altres anys t' hi ficavas sense? Au, au, donam la gorra.

— Pero, mamá...

— ¡Ah! ¿nò? Corrent; torném á casa: per avuy no pendrém lo bany.—

Davant d' aquesta alternativa, la nena va creure convenient cedirli la gorreta, proposantse en cambi ficarse al aygua desseguida, per veure si podia trobar al seu Albert y avisarli 'l cambi.

Transigida la qüestió d' aquesta manera, las senyoras van tancar lo seu quarto y després de senyarse ab la deguda devoció, varen encaminarse á la platja.

L' Albert feya ja un quart que nadava, explorant las ayguas ab amorosa ansietat.

Havía ja traspasat la línia que únicament s' atreueixen á crubar los nadadors més intrépits, dirigintse després á las ayguas dels *Banys romans*.

No 's veyá res: solzament tres ó quatre caps descuberts, que tan podían ser de nadadoras com de nadadors, suravan per la superficie de las onadas, una mica inquietas y escumosas.

— ¡Si no vindrá!—pensava l' Albert, acostantse cautelosament als caps que flotavan.— ¡Potser hi ha hagut alguna novetat! ¡potser s' ha descubert lo nostre plan per indiscreció de la criada!—

Perque la criada estava enterada de tot, y ella era precisament qui al demati l' havia avisat de que las cintas de la gorra d' Anita serían verdas y vermellas.

Mentres l' Albert s' afanyava per descubrir sobre la indecisa blancor de las onadas lo capet de la seva estimada, una nadadora bogava mar endins ab un valor que hauria enamorat al mateix capitá Boyton.

Lo jove s' en adona y llenza un crit.

Era ella, no hi havia cap dupte: la gorra 's destacava perfectament, ostentant las cintetas convingudas.

Fa una evolució pera dirigirs' hi, quan la de la gorra, com si fugís d' ell, tomba també, virant á la esquerra.

— ¡Ja m' ha vist!—va dirse l' Albert.— ¡M' ha conegut y ara vol ferme bojejar una mica!—

Dona quatre vigorosas manotodas, animat pèl desitj d' arribarhi aviat, y 's posa á dos metros de la nadadora, per la part del derrera.

Llavors l' Albert va comprende que la noya no s' havia adonat d' ell, y que l' anterior cambi de rumbo era degut á la casualitat ó al afany de trobar al seu adorat torment. La sirena s' havia aturat y feya 'l mort ab tota la despreocupació.

— ¿Sí?—va pensar lo jove—ja veurás com resucitas desseguida.

Fa un cabussó, guanya per sota l' aygua la distancia que d' ella la separava, y reapareixent al seu costat, estira un peu á la confiada nadadora.

Un crit estrident, un tremolí espantós en las onadas y una expressiva interjecció del Albert.

— ¡Ah! ¡la ballena!—

Tot aixó va ser cosa d' un moment.

La mamá de l' Anita—qu' ella era, com ja saben los nostres lectors, la nadadora—va creures formalment que un peix l' havia estirada.

— ¿Una ballena hi ha aquí?—pregunta al jove ab qui no havia reparat.

— Si senyora; y de las més grossas.—

Sentir aixó y empendre precipitadament lo camí de la platja, va ser tot hù.

L' Albert va fer lo mateix, retornant mort de sorpresa á la seva barraca.

Cinch minuts després, en l' establiment dels *Banys romans* no 's parlava de res més que de la ballena que havia estirat lo peu de aquella bona senyora.

Y la bona senyora, al contarho á tothom, esgarriada encara del perill que li semblava haver corregut, no sabia que la ballena era ella mateixa.

A. MARCH.

A UN PURO D' ESTANCH.

SONET.

No més que pe 'l teu nom, pe 'l nom de puro te dedico un sonet ab tal maestría que, si volgués, *sobrut* també sería, porque jo 'ls dos sentits sempre procuro.

M' has cridat l' atenció, creu, t' ho asseguro, y m' he gastat mitj ral (més no 'n tenia) per coneixer tant sols ta fesomía y analisá 'l teu gust, creume, t' ho juro.

Sentía jo alabarte y malehirte; no t' havia tastat, porque las pipas han sigut mon ideal; mes tinch de dirte (y se me 'n dona poch si acás t' empipas,) qu' havent volgut ¡oh puro! *consumirte* jo sol m' he *consumit* trayent las tripas.

S. GOMILA.

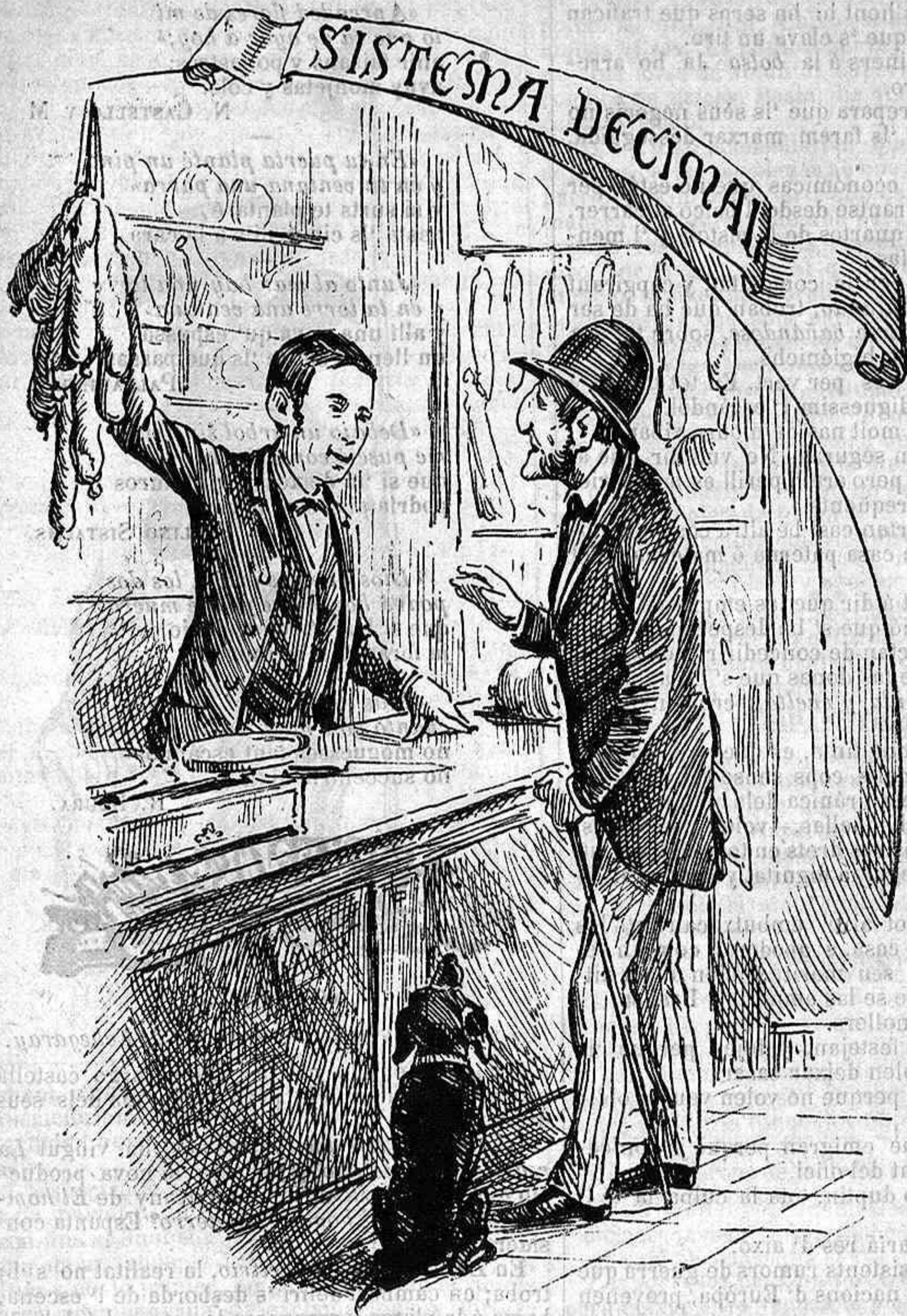
DAL TABAIX.

Si aixís com l' istiu dura tres mesos durés tot l' any, en poch temps no quedaria una persona viva ni una casa en peu.

Y no ho dich porque 'l sol apreti més ó menos, y las insolacions siguin abundantas y 'ls terremotos se repeteixin ab major ó menor freqüencia.

Me fundo en altres fets y síntomas d' un ordre completament distint.

—¿De qué? ¿D'naverme fet caure 'l sombrero? Pues tingui.—

Y al dirli *tingui*, no es que li dongui un cigarro de la Habana, sinó una botetada del país, de las mes legítimas.

Si la disputa hagués tingut lloch al hivern, aixó no hauria succehit. Llavors tothom va ab las mans á la butxaca, y no se las treu sinó per absoluta necessitat.

Pero ara tothom las porta al aire libre, y es clar ¿que té de succehir? Que un hom se veu las mans penjant, y no sapiguent que ferne, las planta á la cara del primer que 's presenta.

—Los gossos fan lo mateix

Ells son molt fiels y molt sumissos, estiman al home y li serveixen de company y d'altres cosas; pero vé l'istiu y 's posan á mossegarlo ab la major familiaritat, sense tenir en compte 'l carinyo que cadascú professa á las sévas pantorrillas.

Qualsevol demati 's llevan y agafan lo diari.

«A tal puesto

han pegat foch á tres boscos y dúgas fábricas.»
«A tal altre han destruit un pont per medi de la pólvora.»

«Al poble A han fet volar una casa ab un cartutxo de dinamita.»

«A la ciutat B s' han trobat cinch dipòsits de bombas explossivas.»

Es un ramillet deliciós, capás de fer venir salivera á un anarquista de la classe de pirotécnicos.

¿Y 'ls suicidis?

Es un verdader foch granejat que aixorda.

Casi bé tothom se mata. Y molts no ho fan perque no tenen sobre qué caure morts.

Aquest averigua que la síva dona s' ha extra-

—¿Tè llangonissa de Vich, bona?

—Sí senyor, ¿quánt ne vol?

—Un kilómetro.

—¿Un kilómetro? Bueno: si 'ns dona alguns días de temps, ja li farém fer.

En primer lloch tenim los desafíos.

¿N' han vist may tants com durant aquestos tres mesos?

A cada moment ne salta un de nou. Aixó quan no saltan á parells.

Las sanchs bullen de mala manera; lo sistema nerviós, á forsa de debilitarse se torna extraordinariament susceptible é impresionable, y basta una petita xispa pera produhir un incendi.

—Vosté m' ha fet caure 'l sombrero de la cadira

—¿Jo? ¿qué somía potser?

—No senyor; estich ben despert, més despert que vosté y tota la síva parentela.

—¿Sí? Pues me 'n alegro.

viat per uns camps hont hi ha serps que trafican ab pomas. ¿Sí? Ell que 's clava un tiro.

Aquell pert los diners á la *bolsa*. Ja ho arreglarém: un altre tiro.

Lo de més enllá repara que 'ls seus negocis no marxan prou bè: ja 'ls farém marxar desseguida. ¡Plam!

Hi ha personas econòmicas que no están per gastos y 's matan tirantse desde 'l balcó al carrer. Aixís estalvian los quartos de la pistola y 'l menjar d' una pila de días.

Altres están m's per la comoditat; y capgirant alló d' *instruir deleitando*, troban que ha de ser molt agradable *matarse bañándose*, sobre tot ara que 'ls banys son tan higiènichs.

L' istiu no deixa res per vert. En tot hi fica 'l nas, qu' es com si diguessim l' escándol.

Perque l' istiu té molt nas de moure xibarri.

Ni las noyas están seguras. No vull dir que al hivern ho estiguin; pero ara 'l perill es més serio.

Y las fugas més freqüents.

Los carrils no portan casi bè altra cosa que donas que fugen de la casa paterna ó materna ó del *hogar* conjugal.

Fins s' ha arribat á dir que las empresas carrieras, veyent l' afició que s' ha despertat á viatjar d' aquest modo, tractan de concedir rebaixa en lo preu del passatge de las donas que s' escapin.

No sè si darán *ida y vuelta*; pero convindria molt.

Lo que s'è, y de bona tinta, es que 'l *bello sexo* —com se li diu, molts cops sense rahò,—s' ha emancipat de la tutela tirànica dels homes.

—Sí senyor —diuhen ellas,—volém ser libres, volém gosar dels nostres drets en tota sa plenitut, volém que 's reconegui la dignitat y la personalitat de la dona. —

Y per conseguir tot aixó, embutxacan tots los diners que troban á casa, s' apoderan com un recort del rellotje del seu marit, y fugen ab un xitxarello, que diu que se las emporta á Fransa.

Y las deixa á Granollers.

Hi ha noyas que festejan, y fugen perque 'ls seus pares no las volen deixar casar.

Altras s' escapan perque no volen veures obligadas á casarse.

Y fins n' hi ha que emigran perque ja son casadas y s' han cansat del ofici.

De tot aixó, no ho duptin, tota la culpa la tè l' istiu.

Sense ell no passaria res d' aixó.

Fins aquestos persistentes rumors de guerra que circulan en todas las nacions d' Europa, provenen de la mateixa causa.

Jo no sè aquesta célebre *Lliga de la pau*, que ab tanta calor treballa contra las lutas armadas, com no hi ha atinat.

Ves si en lloch de reunir congressos de sabis y personas honradas, no valdria més que procurès matar directament la causa de tot.

Es á dir, suprimir l' istiu.

MATIAS BONAFÉ.

CANTARELLAS BILINGÜES.

«De Cádiz al puerto
un salto pegué»
per cobrá 'ls set duros
que 'm deus de aquell tech.

«Aprended flores de mi
lo que va de ayer á hoy;»
ahir faisans y pollastres;
avuy monjetas y cols.

N. CASTELLÓ Y M.

«En tu puerta planté un pino
y en tu ventana una parra»
y si surts te plantaré
hasta 'ls cinch dits á la cara.

«Junto al mar hay una torre
y en la torre una ventana»
y allí una noya qu' espussa
un llensol sobre 'ls que passan.

PALLARINGAS.

«Debajo un árbol sin fruta
me puse á considerar»
que si 'm deixessis vint duros
podría al sastre pagar.

PAULINO SISTACHS.

«Dios que nos crió á los dos
podrá hacer que yo me muera»
que si hagués de ferho jo,
ja foras tú la primera.

«Más cerca de mi te siento
cuanto más huyo de ti;»
no moguesses tant escándol
no succehiria aixís.

R. ROURA.

NOVEDATS

LA REALIDAD Y EL DELIRIO, drama d' *Echegaray*.

Decididament lo célebre dramaturgo castellá está forsan la nota ja prou exagerada dels seus dramas.

Després de *Los dos fanatismos*, ha vingut *La realidad y el delirio*. ¿Qué será la nova producció que s' anuncia ab lo titol extrany de *El hombre de carne y el hombre de hierro*? Espanta considerarho.

En *La realidad y el delirio*, la realitat no s' hi troba; en cambi 'l deliri 's desborda de l' escena, baixa á la platea y amenassa la sana rahó del públich que no 's dona compte de aquell cúmulo d' absurdos y anomalias, revestits ab la forma brillant y campanuda propia del Sr. Echegaray.

Tota la producció estriba en las sospitas de un marit respecte á la fidelitat de la seva esposa. Durant un viatge en ferrocarril ha vist la sombra d' ella reflectirse junt ab la del seu amant sobre las parets de un túnel, projectada per la llum de un wagó; s' ha precipitat daltabaix del tren y s' ha tornat boig. Sent boig, no 's dona compte de aquella infidelitat; pero diguéuli que la seva dona li ha sigut infiel y la rahó destellará en la seva inteligencia. Extranya bojeria plena de intermitencias que responen menos que á la realitat, á las conveniencias del autor, de las quals abusa de una manera lamentable.

Los personatjes, escepció feta del pare, que té alguns tochs conmovedors, al comensament del acte segon, sobre ser molt convencionals, son al-

Un cabecilla carlista
á punt de passar revista.

tament indefinits. Los seus actes no s' expliquen satisfactoriament. Obran sempre perque sí, sense cap móvil humá que aboni la seva manera de procedir.

L' espectador no 's dona compte de si l' amant es un malvat ó un infelís; l' espectador no compren fins al final si l' esposa es culpable ó víctima de un abús; y quan descubreix qu' es lo últim y no lo primer, no pot admetre la seva reserva acompanyada d' exclamacions y tortura durant tot lo decurs del drama, perque en aquest món la dona honrada, víctima de una villania, lo primer que fa es confessarse ab lo seu marit, y de cap manera accepta la realisació de un llarch viatge en lo qual ha d' acompanyarlos en qualitat de amich de aquell, l' infame que veyentla desmayada va arrebatarli l' honra.

Son tants los punts aixís en que claudica l' últim drama del Sr. Echegaray, que renunciém á senyalarlos.

La producció sigué notablement desempeñada pel Sr. Vico, qu' en lo paper de pare contristat per la desgracia del seu fill, trobá accents conmovedors y gestos y actituds de una realitat tal que ferían lo cor del espectador.

Disculpém al Sr. Calvo per aquesta vegada, puig tenim per irrepresentable 'l personatge de Gonzalo. Boig y sabi á estonas, passant de un estat al altre repentinament, y desfogantse sempre

en llargas tiradas de prosa, que demanan un pulmó de toro, 'l Sr. Calvo, aquesta vegada, com moltas altres, ha posat á servey del Sr. Echegaray una forsa de voluntat, superior de molt á sas condicions físicas. Basta dir que 'l Sr. Calvo 's cansa de debó.

Aixís y tot li aconsellarém que prescindeixi de aquellas carreras voladas ab que sol rematar certs párrafos. Alló no es art; alló es manera y mala manera. Me dirán que una part del públich cada vegada los hi aplaudeix frenéticament; pero jo juro per lo més sagrat que al ferlas hi parat l' atenció, hi fixat bè l' orella, y may, pero may he pogut pescar una sola paraula de las que diu l' actor, acompanyantlas ab un verdader floreix de brassos y dits. Crech que al públich, que no tindrà millor oído que jo, ni ocuparà fila tant adelantada com jo, li succehirá lo mateix. Ara bé; lo menos que pot demanárseli á un actor es que procuri que se l' entengui; y lo menos que pot dirse als que aplaudeixin lo que no entenen es que cometen una solemne tontería.

Los demés actors contribuïren al bon conjunt de la representació.

Avuy tè lloch lo benefici del senyor Calvo ab *D. Alvaro ó la fuerza del sino*. Com es de suposar, lo teatro estará brillant y 'ls aplausos y regalos anirán en abundancia.

ESPANYOL.

La opereta *La bella Elena*, tant coneguda del nostre públich, ha obtingut un desempeñy regular. Per cert que, segons resavan los cartells, la obra no es la primitiva, sinó una segona edició corregida y aumentada. Las correccions no las hem vistas; en cambi l' augment ha consistit sòls en alguns ballets, si no completament nous, completament frescos.

CIRCO EQUESTRE.

Gran éxit ab la funció á benefici del célebre Palmer. Lo públich va divertir-se honradament tota la vetlla, y 'l beneficiat va poguerse convence de las numerosas simpatias que s' ha sapigut guanyar. La empresa, ab molt bon acort, va resoldre repetir la funció lo dilluns, obtenint tant éxit com lo primer día.

Un dels heroes de la festa va ser lo contorsionista Mr. Woodson, que fa verdaderas barbaritats.

TÍVOLI.

Los sobrinos del Capitán Grant s' han retirat pera deixar altra vegada la plassa á la *Gran-via*, que sembla destinada á enriquir totas las empreses hagudas y per haver. També s' ha representat *Pepa la frescachona*,

tan bona persona,
tant guapa y tant mona,
que ha fet las delicias
de mitj Barcelona.

CATALUNYA.

En Prats ja ha plegat. Lo teatro torna altre cop á agafar lo caracter de *Eldorado*; ahir degué obrirse una serie de funcions que, segons pareix, serán pèl istil de las que 's donavan en sa primera época. Veyám lo que será. En lo próxim número 'n parlarem.

CONCERTS D' EUTERPE.

Diumenje tingué lloch lo concert extraordinari á benefici del mestre Vehils, que ab tanta inteli-

gencia capitaneja avuy als fills artístichs del inolvidable Clavè.

Com la festa era extraordinària, també havia de serho 'l programa. Y ho va ser realment.

Lo concertista de clarinet senyor Porrini va fer prodigis. No pot donarse més gust, més agilitat ni més llimpiesa. Al acabar la execució de la pessa *Fiori Rossiniani*, 'l públich va colmarlo d'aplausos, ben merescuts per cert.

En la segona part las senyoras Bardelli y Cescati cantaren ab molt éxit y ab assombrosa delicadesa una pessa á duo de la *Saffo*, pessa que tinguè que repetir-se pera acallar los aplausos del públich.

En resum, un bon concert en tota la extensió de la paraula. Lo mestre fou molt aplaudit, especialment al final del seu preludi *La Virgen del Pilar*.

Fins un altre any!

Aquest concert ha sigut l' últim de la temporada.

A AMÉRICA.

L' eminent Valero s' ha retirat de la escena, finalisant aixís la seva campanya artística en l' Amèrica del Sur.

L' última funció, á benefici seu, va donarse en lo *Teatro Nacional* de Buenos Aires, ab *La Carajada*. L' ilustre actor va estar sublime: lo públich va colmarlo d'aplausos y de regalos.

Un periódich d' allí diu que per iniciativa del Club Espanyol, s' ha obert una subscripció pública, ab l' objecte de reunir una cantitat que permeti al Sr. Valero passar tranquilament los dias que li quedan de vida.

Celebraríam que la subscripció dongués lo resultat que s' espera: en Valero mereix aixó y molt més.

PLASSA DE TOROS.

Corrida française de taureaux.

Doném compte d' aquesta *course* en la secció de teatros, perque efectivament no va ser més que una comedia, ó més ben dit una moixiganga de las més ignoscentas que s' hajan vist.

Tan lo *torero* Pouly, com lo saltador Duverat, com los demès *freres* en l' art, varen demostrar que la sanch dels Frascuelos y Lagartijos es sanch purament espanyola.

Un municipal que s' ho mirava va dir ab molta ingenuitat:

—Lo que es el francès, encara no lo he podido apendre; pero lo que hacen aquestos *mosters* lo entench perfectament.

—¿Qué fan?

—Buñuelos.

N. N. N.

ÚLTIM RECURS.

Ignacia, vaig veyent
que no m' estimas com jo voldria,
y avuy t' ho faig present
sense gastarhi cap compliment.

Molts cops jo he estrenat
per ferte gracia, vestits de moda
y tú may t' has dignat
ni tan sols dirme ¡que vas mudat!

Te vaig comprá un anell
fet de una pessa caragirada

que vista de cayrell
molts preguntavan si era d' or vell.

Ja sabs que una ocasió
jo vaig portarvos á tú y ta mare
á veurer la *Passió*
y tot lo gasto vaig pagar jo.

Fent broma, ara ab en Pau,
ara ab en Pere ó en Berenguera,
passar lo temps te plau
fent que jo ho miri com un babau.

Si 't parla un tabalot
sempre li gastas paraulas finas,
jo soch lo teu xicot
y 'm dius tros d' ase y animalot.

Si vas seguint així
jo t' asseguro que 'n faré una,
veurás demá al mati
com logro ferte jo avergonyí.

Demá tothom sabrá
alló que 'm deyas que no ho fes correr;
tothom demá hi riurá
per més que digas que 't va escapá.

MATÍAS LAPERLA.

LLIBRES.

L'ESPAGNE TELLE QU'ELLE EST, per D. V. Almirall.—No ignora ningú l' idea que tenen formada 'ls extranjers de nostre país. Generalment no 'n veuhen més que la part pintoresca y omplan las sevas relacions de viatge de frares, *hidalgos*, xulos y manolas ab la navaja dintre de la mitja. S' ha format una llegenda especial, y no hi ha escriptor extranjer que no la segueixi á ulls cluchs. Si alguna vegada 'ls obran es sols per copiarse 'ls uns als altres.

D. Valentí Almirall, qual talent de observació no pot negarse, ha fet una pintura de la Espanya moderna, detenintse especialment en lo que té la nostra nació de mal regida y pitjora dministrada. La mateixa obra, encare que ab menos extensió, aparequé per primera vegada, formant una serie de articles en la *Revue du monde latin* de París, que foren coleccionats en un petit volum y al poch temps cridaren l' atenció de la premsa de tota Europa. Avuy reapareix notablement amplificada y formant un llibre de unas 300 planas, tret á llum per Albert Savine de París, un dels editors que ab més constància dona á coneixe en aquella capital los llibres espanyols y 'ls més notables de la literatura catalana. Savine, que á més d' editor es notable escriptor, ha traduhit al francès *La Papallóna* de Oller y l' *Atlántida* de Verdaguer.

L'Espagne del Sr. Almirall es una verdadera autopsia del nostre país. La ploma del escriptor catalanista corra lleugera y segura com l' escarpell de un anatómich, tallant y obrint sense pietat y fent veure las més recónditas entranyas, cancerosas unas, mal conformadas otras, de nostra desventurada nació.

Imposible dintre del curt espay de que disposém fer un anàlisis complet de un llibre que abarca tants y tants variats punts de vista. Comensa l' obra ab un cop d'ull general, posant de relleu particularitats y extranyesas del nostre país que á un extranjer han de semblarli incomprendibles. Segueix un capitol en que 's marca 'l gran contrast

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

Mariano Foix
1887

—¿Qué tal, Manuelito, qué tal? Está fet un verdader pollo...

—¡Ay, donya Zofia! Miri quina coza! Totas las zenyoretas me diuhen lo mateix!...

que s' observa entre 'l país vasch y las Castellas. S' ocupa seguidament del caràcter contraposat de las diversas regions de la península. Situat l' autor á Madrid, descriu la vida absorbent y 'ls vicis orgànichs de la capital. A l' organisió dels partits consagra un dels capítols més interesants del llibre y com á complement d' aquest, s' ocupa en lo següent dels homes polítichs que avuy més figuren, de la «Societat de socorros mútuos» que tenen formada entre ells y de la manera ab que mútuament se sostenen y s' amparan, perpetuant un estat de coses, causa incessant d' empobriement y decadencia.

Lo régimen de las provincias y 'ls grans abusos que en ellas solen cometre's, á favor del amparo dels poders centrals, forman un nou capítol, que amplia 'l quadro de las miserias espanyolas. A aquest ne segueix un altre presentant de una manera clara l' aspecte aparent y lo qu' es en realitat lo nostre parlamentarisme. La grotesca comedia electoral y la existencia del bandolerisme donan tela al Sr. Almirall, per acumular un gran número de fets de aquells que fan escriuir, á pesar de que 's veuen cada día. L' exercit y la marina de guerra, l' administració pública, l' estat de las grans ciutats, lo de las vilas y pobles del camp; la vida material y la vida intelectual y moral dels espanyols son las materias que successivament dilucida l' autor de *L'Espagne*, obra que termina ab un resum ó conclusió, ahont aquell exposa somerament los medis qu' en opinió seva podrian apartar á la nació espanyola del camí de degradació y decadencia á que sembla condemnada per una irremediable fatalitat.

Lo Sr. Almirall apoya ab fets y citas la majoria dels seus arguments, y 'n dona tants y de tal caràcter, que no duptém que farán impressió, sobre tot al lector extranjer que no conega l' Espanya tal com es.

Algú tal vegada tatxará d'exagerat un que altre judici, ó d' extremada alguna apreciació; pero del fondo del llibre y de la majoria dels seus detalls ne surt la pintura de la nació espanyola, feta al viu, sense vels que amaguin sas miserias y cruetas.

Si li diuen al Sr. Almirall que no ha fet obra patriótica entregant á l' opinió extranjera un quadro de tintas tan poch simpáticas, á part de invocar sa qualitat de regionalista que per ferho l' autorisa, podria dir:—He copiat ab tota la fidelitat possible: culpéu al original y no al pintor.

***

Un lance de amor.—Erminia.—Novelas per A. Dumas, pare.—Hi ha noms que son per sí sols una gran recomendació, y 'l de Dumas pare pertany al número. ¿Quí no ha llegit alguna de sas innumerables novelas? ¿Y á quí haventne llegit una, no li han entrat ganas de llegir totas las altres?

Imaginació fecunda y estil brillant son las qualitats que brillan en totas las produccions de Dumas pare, y en *Un lance de amor* y en *Erminia* no poden faltarli. Avants faltarian la llum y 'l calor al sol.

Lo llibre que tenim á la vista, esmeradament traduhit per D. Lluís Calvo, forma part de la *Biblioteca Tasso*: tè impressió elegant, magnífich paper, una caprixosa portada y un tamany molt cómodo.

¡Ah! Y lo més important: no costa més que una pesseta.

RATA SABIA.

AHIR Y AVUY.

Avants, quan enamorat
la hermosura contemplava
de ton semblant sonrosat,
exclamava entusiasmatal
mentres febrós t' abressava:
—¡Oh! si t' hagués vist, esposa,
quan era més jovincel,
creu que hauria tingut, Rosa,
una vida més ditxosa
que 'ls angelets en lo cel.

Pero avuy que m' han fugit
las ilusions que tenia;
avuy que veig ab neguit
com se 'm torna negre nit
lo que creya brillant día,
exclamo ab anhel, esposa,
dolorós y conmogut:
—¡Quína vida més ditxosa
qu' hauria tingut jo, Rosa,
si no t' hagués conegut!

SIR BYRON.

La temperatura ja comensa á seguir la mateixa marxa que totas las demés cosas d' aquest país. Es á dir, qu' está completament desorganizada. L' un día no 's pot arribá á viure de tanta calor; l' endemá compareix una fresca tant marcada, que un hom no pot de menos que observar si pèls cantons ja hi ha castanyeras.

Una senyora m' ho deya ahir:

—Si aixó no 's adoba, no tindré mès remey que sortir de casa ab un vano á l' una má y un manguito á l' altra.

No fa gayre temps varen comensarse á vendre unas cajetillas de cigarrillos una mica carotas; pero en cambi bastant dolentas.

Pues ja hi ha hagut una innovació en tant poch temps.

Lo préu de la cajetilla continua sent lo mateix d' avants; pero la calitat nó.

Es molt més dolenta.

Y ara que parlo de las tals cajetillas.

Un curiós—son una plaga aquesta gent, perque de tot s' adonan!—un curiós m' ha fet observar que l' impressió del paper que las cubreix s' ha efectuat á Londres.

Fíxins' hi, y al péu de la etiqueta llegirán: *London*.

Lo qu' es aquest govern será tot lo que vostés vulgan; pero á proteccionista ningú 'l guanya.

Proteccionista dels inglesos.

Hem tingut lo gust de saludar en la nostra redacció al distingit escriptor andalús senyor Martínez Barrionuevo, autor de *El Padre Eterno*, *La Quintañones* y otras novelas igualment celebradas.

Sabém que 'l nostre bon amich está á punt de publicar un' altra obra, *Señores de Saldivar*, que

MURMURANT DE LA EXPOSICIÓ.

— ¡Ay, don Pau, que 'm fa riure aquesta exposició!
 — ¡Y a mí! Pero lo que sè es una cosa.
 — ¿Qué?
 — Que n' hi ha que encara riuhen més de gust que nosaltres.

de fixo acabarà de consolidar la fama que 'l se-
 nyor Barrionuevo ha conquistat en poch temps
 com á novelista genuinament espanyol

La esperém, y ab nosaltres lo públich, ab ver-
 dader desitj.

La popularitat de *La Gran-via* ha inspirat al
 Sr. Florensa la bona idea de fabricar uns cenice-
 ros de porcelana, ilustrats ab un dibuix colorit
 que representa 'l passatge més celebrat de la es-
 cena dels ratas, aquell en que 'ls tres timadors
 s' escapen de la ratera.

Lo treball se recomana per la seva pulcritut,
 cosa que no 'ns ha extranyat, porque ja es sapi-
 gut que 'l Sr. Florensa en aquest género no té
 rival.

Si tots los que han vist y aplaudit *La Gran-via*
 compran lo cenicero dels ratas, lo negoci será
 verdaderament rodò.

Ja faig bè jo de no comprar may bitllets.
 Perque sempre succeeix lo mateix.
 Generalment no 's treu may.
 Y si 's treu, generalment no 's cobra.

Sabém d' un bitllet que va sortir premiat en un
 dels sorteigs del octubre del any passat, y aquesta
 es l' hora que 'ls seus posseïdors no han vist en-
 cara 'ls quartos.

L' Administració espanyola es molt decenta.
 Sino que li passa lo mateix que al *Mochila* de
Los sobrinos del capitan Grant.

«Es muy decente, pero no paga.»

Fins los diaris de Madrid s' ocupan de lo dels
 tarugos de Barcelona, clavant alguna banderilla
 al arcalde.

Aixó es molt mal fet.
 Després que en Rius y Taulet va allí tot sovint
 á protegir als madrilenyos gastantse 'ls diners de
 la ciutat, encara l' atacan?

¡Ingrats!
 «A Vinaroz un pare va tirar al mar son fill de
 dos anys, ab lo pretest de que plorava massa.»
 Avis á la *Societat protectora dels animals*.
 A veure si protegeixen á aquest pare.

La escena passa á la Barceloneta, al carrer del Judici:

Un guarda de consums detura á un subjecte que vol introduhir quatre gallinas sense pagar los drets corresponents.

L' home se li tira á sobre defensant las gallinas y atropellant al guarda.

Acut gent, s' entera del cas y ¿qué fá?

Ajuda al de las gallinas, que logra escaparse ab ellas sense pagar, y 'l pobre guarda queda descalbrat, perdent la gorra y 'l bastó.

Tot aixó passa al carrer del Judici.

Lo carrer ja 'l veig; pero 'l judici no.

En una administració de correus dels Estats-Units s' ha trobat una carta dirigida «á la dona més hermosa.»

Si en lloch de anar consignada á una dona anés á un home, ja se á qui s' hauria d' entregar.

A n' en Cánovas.

Un anunci que llegeixo en un diari local:

«Barberia. Se vende con numerosa parroquia.»

Aixó es molt fácil de dir.

Ara tot serà que 'ls parroquians se vulguin deixar vendre.

¡Ni que fossin negres!

Un altre anunci del mateix periódich:

«Fábrica de somniers.— Primera en Barcelona: fundada en 1887.»

¿Y es la primera?

Si ho entench que 'm pelin.

L' últim anunci y prou:

«Cor-agrò.—Duló de cort. — Remey assegurat....»

¿Sí? L' únich que aquí veig assegurat es que l' anunci está mal redactat.

Si l' autor cura 'ls mals tal com escriu,

¡infelissos pacients, féu lo cap viu!

Al cos d' ordre públich van á canviarli 'l traje. Perfectament.

Després podrian canviar los individuos.

Y tot aniria al pel.

Ja que s' ha donat á Barcelona la primera corrida de toros á cárrech dels *ecarteurs*, aném á buscar als francesos en tot alló en que tenen verdadera gracia, que no es pas corrent toros, sinó escribint articles de periódich.

Hi ha á París un *croniqueur* famós, tant per l' abundancia, com per la bona sombra de sas *chroniques*: M. A. Sylvestre.

A proposit de las *courses* al istil francés, va escriure una anecdota ab ribets de fantasia, verdaerament deliciosa.

Es la següent:

Hi havia al Mitj día un famós *ecarteur*, que per son atreviment y per la seva agilitat, era l' admiració del públich que freqüentava la plassa.

Un dia determiná contréure matrimoni y cedint á las instancias de la seva dona que l' idolatrava y que cada dia de corrida tenia l' ánima penjada d' un fil, al casarse s' retirá de la lidia. A ser espanyol s' hauria tallat *la coleta*.

Algun temps després, se presentava en las principals plassas de Fransa un torasso tremendo

que á tot arreu feya desgracias. Los *ecarteurs* li havian agafat por y ja no n' hi havia cap que s' atrevís á lidiarlo.

—Si no ho fa Fulano—deya tothom, recordant las antigüas glorias del *ecarteur* retirat, lo toro aquest haurá triunfat del art.

Fulano va saberho, y per una vegada á la vida, volgué demostrar qu' ell era 'l millor *ecarteur* del món.

Y vingan anuncis.

Poden contar: la plassa estava plena de gom á gom: reynava entre la concurrencia una gran ansietat.

—¿Qué succehirá? 's preguntava tothom.

Per fi 's presenta 'l toro tant temut. Lo seu enemich, seré, impávit, se li quadra al davant de las banyas, disposat á saltar per sobre del seu cap.

Quan á lo millor lo toro se 'l mira, pren embestida, y en lloch de saltar lo torero per sobre 'l toro, 'l toro salta per sobre 'l torero.

Es que l' animal, ab admirable instint, va comprendre que 'l torero, desde que s' havia casat, portava unas banyas molt més llargas que las sevas.

Lo *Centre Catalá* de Barcelona ha excomunicat al *Centre Catalá* de Sabadell.

Un grill de menos dintre de l' olla.

Peró ¿y 'ls altres grills, qué farán?

De totes maneres lo *Centre Catalá* de Sabadell té la culpa de lo que li passa.

Segons los seus mateixos Estatuts no era Centre, sinó simple sucursal del *Centre Catalá* de Barcelona y venia obligada á subjectar tots los seus actes públichs á l' autoritat del consell general de aquell Centre.

Item més: la sucursal ha de quedar immediatament disolta tant prompte com aixís ho ordeni 'l *Centre Catalá*.

Jo, francament, trobo que aixó de disoldre aixís una societat á *raja tabla*, fá molt madrilenyo. Cuydado que 'ls catalanistas de las poblacions de fora no arribin á sentir per Barcelona 'l mateix odi que 'ls catalanistas de Barcelona senten per Madrid.

Peró ¡qué dimontri! Si bè jo puch dir aixó, 'ls catalanistas de Sabadell han de baixar lo cap y callar. Després de tot se 'ls aplica la lley qu' ells mateixos van donarse, y 'ls principis autoritaris que han de ser molt del seu gust, desde 'l moment qu' en lo seu manifest van declarar-se enemichs acérrims de la causa liberal.

Dugas maneres distintas de ferse passar la calor.

Si un es pintor, no té més remey qu' empéndre's una pintura al *fresch*,

—¿Y 'ls que no son pintors?

Aquests buscan á qualsevol persona que 'ls ne diga quatre de *frescas*.

Un drama de tarde:

Procedent de América arriba á la vila de Orotava un subjecte desconegut: demana hospitalitat en una casa y li concedeixen.

Lo desconegut se treu una gran suma de diners encarregant á la mestressa que 'ls hi guardi. Davant d' aquella cantitat, aquella dona pert lo món

LOS VIGILANTS.

Diu que ara l' arcalde vol que vegin uniformats, per tenir més bona escolta en las grans solemnitats.

de vista y 'ls sentiments d' honradés se n' hi van al cel.

—Matémlo mentres dorm—diu al seu marit— y serém ríchs
Lo marit s' hi nega.
Pero ella no pot més y ho fa tal com ho pensa.

Desenllás.

Aquell desconegut arribat d' América era 'l seu propi fill que feya molts anys estava ausent d' Orotava, y que al tornar á casa seva, de moment no va volerse donar á coneixe, desitjós de dar una sorpresa als seus pares.

Es de creure que 'l dia següent de la seva arribada, hauria dit al despertar-se:

—Mestressa, 'ls diners qu' us vaig donar ahir vespre, tots son vostres.

—¿Meus?... ¿Y á títol de qué?

—¿Sembla mentida qu' encare no 'm coneguéu!

¿No teniu un fill que va anarse'n á América?... Donchs aquest fill ha arribat á Orotava... Mi-reume bè.

—¿Fill meu! (abrassantlo).

—¿Mare meva del meu cor!...

Pero 'l drama ha prés un rumbo distint, y aquella mare desnaturalisada no podrá conso-larse may més de la seva torpesa, ni de la seva falta de moralitat.

Una pregunta al ciutadá benemérit?
¿Creu D. Francisco que ab vuit mesos, pot un municipal per bonas disposicions que tinga, apen-dre l' idioma francés?

Y donchs ¿com s' explica qu' ell ab tretze anys de freqüentar l' Institut de segona ensenyansa, no vaja poguerlo apendre?

¿Es que val més un simple municipal que l' ar-calde de Barcelona?

Al edifici de Sant Gayetano hi anava fins fa poch un' aygua fresca y regalada.

Tot d' un plegat l' aygua s' ha tornat calenta que casi no 's pot heure.

La justicia está de pésam.

Y 'ls que tenen set... de justicia, també.

Un periódich dona compte de una costum que hi ha á Leganés, poble de la provincia de Madrid.

Allá, com en altres molts pobles de aquellas ter-ras, converteixen la plassa pública en plassa de toros, etjegant uns quants banyuts y 'ls vehins se diverteixen.

En l' última corrida hi ha hagut quatre morts.

Assombrat un periodista de tant salvatjisme, un vehí de Leganés li va dir:

—Es que l' any que no hi ha morts y ferits, la festa ja no es complerta.

Un refran dinamarqués molt gráfich:

«L' home es míope per veure las sèvas faltas, y présbite per veure las dels altres.»

Sr. Rius, si es servit, pössis las patillas en re-mull.

¿Sab que 'l seu correligionari Navarro Rodrigo prepara una nova lley municipal, en virtud de la qual cap regidor podrá ser reelegit en dugas elec-cions successivas?

Donchs ja ho sab: si aquesta lley prospera, no podrá ser arcalde més que á temporadas.

L ÚNICH REMEY.

Quan los senyors taruguistas se resolguin á fé aixó la gent de la vigilancia vigilará de debó.

Y quan deixi de serho ¡ay Senyor! ¡ab quina tristesa veurá las professons de Corpus, á través dels vidres del balcó de casa sèva! ¡Ab quín condol sentirá 'l flaviol y 'l tamborino dels gegants y 'ls timbals de las trampas!

¡MAY MÉS!

(IMITACIÓ.)

La fulla que de l' alsina arrenca 'l vent de marina y juguina d' aqueix es, á las brancas de l' alsina ja no hi tornarà may més, ¡may més!

L' aygua que de la cascada salta al riu, y ab revolada va per 'vall fins que al mar es, á saltar de la cascada ja no tornarà may més ¡¡may més!!

Y 'l mèu gos que tan amor l' hi tenia, y que ab furor aquest demati m' han pres los del llas escorredor, tampoch lo veuré may més ¡¡¡may més!!!

N. CASTELLÓ M.

QUÉNTOS

NOU SISTEMA ANUNCIADOR.

Una anecdota pi-caresca qu' extrac-to de un periódich francés.

Gontran ha fet una gran conquista. Una dona preciosa, una mica madura; pero tant guapa, tant elegant, tant *superchic*... En fi una verdadera ganga.

La porta un dia al restaurant en *cabinet particulier*, y allà exhala tot l' amor que sent per ella... un amor de jove, un amor de vintidos anys.

Ella n' está molt joyosa, y 's creu obligada á contarli la sèva historia. Dolsas confidencias del amor.

Filla de uns pobres pagesos, va donar una relliscada als setze anys.

Per no causar una gran pena als sèus pares, fuig á París, desocupa en

Com ara ja en cap cantò

no s' hi pot fixar carteles,

no ha quedat cap més remey

que seguí 'ls consells de 'n Pepe.

l' Hospital y fa entregar la criatura á la casa de Maternitat.

Després de lo qual entra de dida en una familia acomodada.

—Fa de aixó 22 anys, perque jo soch més vella de lo que semblo, Gontran, soch més vella de lo que semblo.

Vaig entrar, com te deya, de dida en casa del conde Crevillant...

En Gontran llensa un crit.

—¿Cóm dius?

—Del conde Crevillant...

—¿Y fá de aixó?

—Vintidos anys, ja t' ho he dit, vintidos anys.

—¿Y la criatura? ¿Era un nen?

—Sí, un nen.

—¿Y 's deya?.. ¿No recordas cóm se deya?

—Home, vaya una casualitat: se deya Gontran com tú.

—¡Dida del mèu cor!....

Y aquí tenen un jove calavera, de l' alta goma de París, que per un decret capritxós de la casualitat, s' havia enamorat de la sèva dida.

Un oncle fá reflexions morals á un sèu nebot, molt aficionat al joch.

—Home, aixó de jugar quartos, no ho entench.

Escolta, si tant t' agrada 'l joch ¿no podrias fer com jo y la tèva tia que 'ns juguém llobins?

Lo nebot ab molta dignitat:

—May de la vida.

Si jugo diners es per interés, mentres que vostés jugan per amor al joch. Ja ho vèu, vosté y la tia son més viciosos que jo.

Un bromista vá dirli un dia á un guerxo:

—Mestre, ja 's coneix que 'l pare de vosté era comerciant.

—Com ho sab?

—Home, net y clar: per que veig que vá arreglarli 'ls ulls per partida doble.

Entre gomosos:

—¡Qué ximples som, Ricardo!...

—Home, al menos suprimeix lo plural: parla en singular.

—Tens rahò noy. ¡Que ximple qu' ets!

LLIBRERÍA DE LOPEZ.—RAMBLA DEL MITJ, 20, BARCELONA.

DEL MEU TROS, per *Emili Vilanova*,
1 t. en 8.^u, Ptas. 2'50.

MONÓLECHS Y CUADROS, per *Emili Vilanova*, 1 t. 8.^u, Ptas. 2'50.

ESCENAS BARCELONINAS, per *Emili Vilanova*, 1 t. 8.^u, Ptas. 2'50.

ENTRE FAMILIA, per *Emili Vilanova*,
1 t. 8.^u, Ptas. 2'50.

QUADROS POPULARS, per *Emili Vilanova*, 1 t. 8.^u, Ptas. 2'50.

LLIBRE D' OR. Colecció de poesias del
modern renaixement catalá.

GALA PLACIDIA. Tragedia en tres ac-
tes, de *Angel Guimerá*, 1 tomo 8.^u,
Ptas. 2.

JUDITH DE WELP. Tragedia en tres
actes, de *Angel Guimerá*, 1 t. 8.^u,
Ptas. 2.

LO FILL DEL REY. Tragedia en tres
actes, de *Angel Guimerá*, 1 t. 8.^u,
2 Ptas.

POESIAS DE ANGEL GUIMERA (1870 á
1887), ab un prolech de *Joseph Izard*,
ilustracions de *J. Ll. Pellicer* y *A. Fabrés*.

—Edició espléndida de gran luxo.—Van
publicats 18 quaderns á una pesseta quadern.—Constará de
vint quaderns tota l' obra.—Surt un quadern semanal.—
Formará un tomo en fóleo que valdrá 20 ptas.

TRAGEDIAS, per *Victor Balaguer*, (1.ª serie) 1 t. 8.^u, 3 pe-
setas.

NOVAS TRAGEDIAS, per *Victor Balaguer*, 1 t. 8.^u, 2 ptas.

LAS DAMAS D' ARAGÓ. Estudi històrich, per *Salvador Sam-
pere y Miquel*, 3 ptas.

**COSTUMS QUE 'S PERDEN y RECORTS
QUE FUGEN**; per *Antoni de Bofa-
rull*, ptas. 2'50

GARLANDA DE JOYELLS. Estudi dels
principals monuments de Barce-
lona, per *D. Joseph Puiggari*, pese-
tas 2'50.

LLIBRE DE LA PATRIA. Colecció de
poesias; 1 t. 8.^u, tela ptas. 2'50.

LLIBRE DE LA FÈ. Colecció de poesias,
un t. 8.^u, tela ptas. 2'50.

LLIBRE DEL AMOR. Colecció de poes-
ias, 1 t. 8.^u, tela, Ptas. 2'50.

NOVELAS de *Marti Genis*, 1 t. 8.^u,
tela, Ptas. 2'50.

LA PAPALLONA. Novela per *Narcís
Oller*, 1 t. 8.^u, tela, Ptas. 2'50.

VILANIU. Novela de costums, de *Nar-
cís Oller*, 1 t. 8.^u, voluminós, rús-
tica, 4 Ptas.

POBLET, per *Eduard Toda*, 1 t. 8.^u,
2'50 Ptas.

RECORTS D' UN EXCURSIONISTA, per
Bosch de la Trinxeria, 1 tomo 8.^u,
rústica, 4 Ptas.

LA FAMILIA DELS GARRIGAS, per *Jo-
seph Pin*, 1 t. 8.^u, rústica, 4 Ptas.

JOCH DE NAIBS Ó CARTAS, per *Bru-
net y Bellet*, 1 t. 8.^u, 3 Ptas.

GLARÍS Y SON TEMPS. Estudi histò-
rich, per *Joseph Coroleu*, Ptas. 2'50.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo, ó
bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No
responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

LO MILLOR POLISSON.

L' ha inventat una madama:
de ruedó tè dotze pams,
es fresch, ayròs, no molesta
y pesa sols quatre grams.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—A-ve-lla.nà.
2. Id. 2.ª—Dar-ni-us.
3. ANAGRAMA.—Anita-Tiana.
4. ACENTÍGRAFO.—Cantó-Canto.
5. TRENCA-CLOSCAS —Treinta años ó la vida de un jugador.
6. ROMBO.—

F
 S E T
 S A L E R
 F E L I C I A
 T E C L A
 R I A
 A

7. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Bartoméu.
8. GEROGLÍFICH.—Per sobres un paperer.

XARADAS.

I.

Dos Tuyas de ca 'n Cirera
está molt *tercera-quarta*:
tercera casá ab en Pere
qu' es un nebot de la Marta,
y es jove molt poch formal
jugador y calavera
y molt dat á lo *primera*
del Priorat y de *Total*.

XICOT COM CAL.

II.

Ma *primera* n' es vocal,
serveix per beure 'l *tercé*,
y encare més te diré:
se 'n fa *hu-dos* de las *total*.

SALDONI DE VALLCARCA.

ENDAVINALLA.

Tinch molts ulls y no hi veig gens,
me tallan y no dich re.
sò moreno y blanch també...
Vaja, ¿encare no m' enténs?

A. PALLEJÀ

ANAGRAMA.

A veure *tot* vaig aná
al Teatro Principal
y creguéu que ho vaig pagá
puig un xicot me pegá
al cap un cop de *total*.

JOSEPH M.ª BERNIS.

TRENCA-CLOSCAS.

TAL JOAN JA 'T MIRA.

Combinar aquestas lletras de manera que formin lo
títol de una coneguda comedia catalana.

J. P. UN BELLUGUET.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1	2	3	4	5	6	7	8	—Carrer de Barcelona.
8	7	6	5	4	7	4	—Una junta.	
6	2	4	7	3	5	—Una carrera.		
4	5	6	4	7	—Als escriptoris n' hi ha.			
8	7	6	8	—Poble de Catalunya.				
8	7	6	—Tothom ne té.					
8	5	—Nota musical.						
4	—Consonant.							

NYICRIS.

CONVERSA.

- Pep, per postras vull maduixas.
- Ay noy, no n' hi ha més
- Tonto... ¿No véus que ja las filo? Me 'n amanirás un parells de plats. ¿sents?
- Bueno home, pero antes m' has de dir qui es lo convidat.
- Millor dirías la convidada.
- ¡Ah! es una noya. ¿Y com se diu?
- Búscaho Pep, que ja ho he dit una vegada.

CANSADIAS.

GEROGLÍFICH.

X
 K K K
 P
 I I I
 A
 K K K
 P

TRES REPUBLICANS.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.